

אף על פי פרק המישי כתובות

ס.א.

עין משפט נר מצוה

פ א מיי פ"ח מהלכות
אבות הל' יג סג
לאון פ"ח טו"ע אה"ע
סימן פ"ט ס"ג:
פא ב מיי שם הל' יד
סג טו"ע אה"ע
פ"ח טו"ע אה"ע
פ"ח טו"ע אה"ע
פ"ח טו"ע אה"ע
פב ג מיי וסג טו"ע
טו"ע אה"ע ס"ג
פ"ח טו"ע אה"ע
פג ד מיי שם הל' ו סג
טו"ע אה"ע ס"ג
פ"ח טו"ע אה"ע
פ"ח טו"ע אה"ע
פד ה מיי שם הל' ג טו"ע
טו"ע אה"ע ד'
פה ו ז ח מיי פ"ח מהלכות
אבות הל' ה
ומיי פ"ח מהל' אסורי
ביאה הל' יט סג לאון
ק"ט טו"ע אה"ע סימן פ
וטו"ע י"ד סימן ק"ה
סעי' י':
פו ט י ב מיי פ"ח מהל'
זכרות הל' ז ומיי
פ"ט מהל' עבדים הל' ח
סג טו"ע אה"ע א"ח
סימן קט"ט סעי' א טו"ע
י"ד סימן קס"ט סעי' ז:

תורה אור השלם
1. וְיָבֵא אֱלֹהִים אֶל
אֲבִימֶלֶךְ בְּחֻלוֹם הַלַּיְלָה
וַיֹּאמֶר לוֹ הֲבָרָה מֵאֵל
הַאֱלֹהִים אֲשֶׁר לְקַחְתָּ וְהוּא
בְּעֵלְתָּ בְעַל:
בראשית ג כ
2. וַיִּקְרָא הָאֱלֹהִים שֵׁם
אֲשֶׁתוֹ חַוָּה כִּי הִיא הָיְתָה
אֵם כָּל אָדָם: בראשית ג כ

לעזי רש"י
אפי"א. כרפס.
אליינדר"א. טוסבר.
רוזילי"ש.
פליחס עגולים דקים.
איגור"ר.
חרות חריפות.
שינישקלאקו"ש
שינישקלאקו"ש.
ממונה על משק-הבית.

מוסף רש"י
ברק לן. מנסה אותנו
עשורין (א). אס מע
להשיב (חולין קלג). חוץ
ממזיגת הכוס. להשיב
לו, והצעת המטה כו'.
עדין קירוב ומינה הן
ופאן לדי הרגל דבר
(לעיל ד:).

הכניסה לו שפחה אחת. קלת תימה אם הוא זן אותה א"כ מה מרויח הצעל דלגל שפחה היא היתה עושה הכל ולא היה זן אלא אותה לזדה ועמה זן אותה ואת שפחתה: **ואחת** שצמצמה לו משה גרסי'. פירוש למצומה לו ממנה שהוא חייב ליתן לה כמו קופה של צמנים ושאר דברים ולמצומה כל כך שיכול לקנות מזה כמה שפחות רצונו מס ויש גורסין שמאלה לו משלו כלומר שהוא עשיר שיכול לקנות הרבה שפחות כפי צרכה:

אבל מוזגת לו את הכוס ומצעת לו המטה. והא דמתן שלש אינה מצעת כמצתי צריש מכליתין (דף ד:) [ללא היו כמו הצעת המטה דמתני']: **מחלפא** דביתהו בידא דשמאלא. במתזור ויטרי פי' הרצ ר' שמעיה שהיה עושה רש"י אפי' שלל ליתן מפתח מילדו לידה ומכאן אין ראייה דשאני מוזגת כוס שהוא דבר של חיבה ואסורה אפילו להציא לפניו על השולחן אלא למר מנחא ליה אזי קדיח ולמר אפומא דכוסא ומסדר אליהו דקמני גבי הוא עובדא דמיימי צפ"ק דשבת (דף יג: ושם) צאדס אחד שקרא הרבה ושנה הרבה כו' ששאל אליהו לאשמו שמה הצבת לו את הפך שמה הצבת לו את השמן ואמרה לו חס ושלוס אפי' צאצב קטנה לא נגע צי נמי אין ראייה דמזיגין לפרש דשלל על הצבת הפך היה מקפיד אלא הכי קאמר שמה צבעת הצבת הפך לא נזארת ונגע צין וכן משמע שהשיבתי אפילו צאצב קטנה לא נגע צי אצל שלל הביאה לו לא קאמרה ומה שפירש דמחלפא ליה צידא דשמאלא צימי לצונה דמשמע שיש להקל צימי לצונה מצמי נדוטה וכן מזיגין בצרק קמא דשבת (סס) צההוא עובדא שהצאתי לעיל דקאמר צימי נדוטיך מהו אלנך צימי לצוניך מהו אלנך נראה דהיו רגילין לטבול אחר שצעה לראיה כשפוסקת דלא אסירא השמא אלא מדרבנן אצל צומן הזה שאין רגילות לטבול עד אחר שצעה נקיים אין חילוק צין ימי נדות לימי לצון כדאמרין צמסכת צבת (דף סד:) תהיה צנדמה צהווייתה תהא עד שצבא צמים: **לא**

לבעלה חוץ ממזיגת הכוס והצעת המטה והרחצת פניו ורגליו והצעת המטה אמר רבא ולא אמרן אלא בפניו אבל שלא בפניו לית לן בה: ומזיגת הכוס ה"שמואל מחלפא ליה דביתהו בידא דשמאלא אביי מנחא ליה אפומא דכוסא רבא אביי סדיא רב פפא אשרשיפא (ט) אמר רב יצחק בר חנניא אמר רב הונא הכל משהין בפני השמש חוץ מבשר ויין אמר רב חסדא בשר שמוזן ויין ישן אמר רבא בשר שמוזן כל השנה כולה יין ישן בתקופת תמוז אמר רב ענן בר תחליפא הוה קאימנא קמיה דמר שמואל ואייתו ליה תבשילא דארדי ואי לאו דיהב לי איסתכני אמר רב אשי הוה קאימנא קמיה דרב כהנא ואייתו ליה גרגילידי דליפתא בחלא ואי לאו דיהב לי איסתכני רב פפא אמר אפילו תמרתא דהגוניתא כללא דמילתא כ"ל דאית ליה ריחא ואית ליה קיוהא אבוה בר איהי ומנימין בר איהי חד ספי מכל מינא ומינא וחד ספי מחד מינא מר משתעי אליהו בהדיה ומר לא משתעי אליהו בהדיה הנהו תרתין חסידי ואמרי לה רב מרי ורב פנחס בני רב חסדא ימר קדים ספי ומר מאחר ספי דקדים ספי אליהו משתעי בהדיה דמאחר ספי לא משתעי אליהו בהדיה ומר זוטרא ורב אשי הוון קא יתבי אפיתחא דבי אזור מלכא חליף ואזיל אטורנגא דמלכא רב אשי למר זוטרא דחוור

רב ענן בר"ת הוה קאימנא קמיי דמ"ש ואייתו ליי תבשילא דארדי ואי לא דיהבי לי מיני איסתכני ר"פ אמר אפי' תמרי דאונגיתא כללא דמילתא כל דאית ליה ריחא

צריי צריאים: עיניי. עיניהם גדולות: חנני. צעלי חן: כרפסא. אפי"א: כוסברה. אליינדר"א צלע"ז: **לערא דידה** הוא. המלך רב צדדיה ומנערה: **דלאו אורחא**. אין דרך משפחתה להניק: **במריקאי**. במקומי. ולי נראה (ט) לשון חידקי קרן כלומר לשון פקידת מקום צפקד מקומי וצפגמי: **אורחי**. אורחים המשתיים צבת או חדש: **פריח**. עוצרים לדרכם. לפי צצמקוס שיש צני צית רבים נוהגים להתארח עוצרי דרך: **הא שרלא**. כגון דברים קטנים: **שראויי להניס**. שהכניסה נדוניה רבה ויש כדאי למציאה נדוניה זו לקנות ממקצתה שפחות להכניס ולשמה: **אלל מוזגט** לו כוס ומלעט לו מטה. לפרוס סדין ולצדין דבר שאינו טורח ומשום דמילי דחיבה נינהו כדי שתתחבצ עליו. ולא דמי למלעט דמתני' דהוי דבר של טורח.

וצכפיי הני לא כפי לה אלא חכמים השיאוה ענה טובה להנהיג זאת צישראל: **חוץ ממוזגט כוס**. כל שהוא דברים של קירוב וחיבה ומציאין ליי הרגל דבר: **מחלפא ליה**. צימי לצינוה: **אזי סדיא**. מראשותיו: **אשרשיפא**. ספסל: **הכל משהין לפני שמש**. המשמש צכעודה ואוכלין צפניו ושוהין מלהאכילו עד שיקומו הקרואים: **חוץ מצבר שמן כו'**. שמתאוה להס ומנטער: **צמקוס סמו**. שריחו חזק וכוס היום ממחרת צו (ט) כרסם: **שכעילא דארדי**. מין כמהין ופטרויות: **אסתכני**. הייתי מסוכן לחצוני צולמוס מחמת תאוה רעצוני: **גרגיליי**. חמיות דקות ועגולות. רודיל"ש צלע"ז: **סמרא** דהגוניא. תמנה שמינה כמו קריצי לגצי דהינא ואידהן (שעשועות דף מו:): **קיוהא**. קיהין שנייים. איגור"ר צלע"ז: **כל דהיס ליה ריחא או קיוהא**. מוזיק את מי שאוכלין לפניו ואינו אוכל: **חד ספי**. מאכיל את השמש מכל מין ומין: **וחד ספי ליה מין אחר**. צמתלת סעודה לצובע ומשאר המינין משהו עד שיגמור סעודתו: **קדים ספי**. קודס שיתן לפניו: **מאחר ספי**. מכל מין ומין לאחר שנתן לפניו ולפני האורחין: **דקדים ספי משתעי אליהו צהדיה**. לפי צשנותן לפנין והוא רואה ומתאוה ומנטער ופעמים שיש אורחין הרבה: **אזור**. שם מלך פרס: **אטורנגא דמלכא**. (ט) מושיב המנות לפני השריס וצלשוניו שינישקלאקו"ש: דחוור

הכוס ה"שמואל מחלפא ליה דביתהו בידא דשמאלא אביי מנחא ליה אפומא דכוסא רבא אביי סדיא רב פפא אשרשיפא (ט) אמר רב יצחק בר חנניא אמר רב הונא הכל משהין בפני השמש חוץ מבשר ויין אמר רב חסדא בשר שמוזן ויין ישן אמר רבא בשר שמוזן כל השנה כולה יין ישן בתקופת תמוז אמר רב ענן בר תחליפא הוה קאימנא קמיה דמר שמואל ואייתו ליה תבשילא דארדי ואי לאו דיהב לי איסתכני אמר רב אשי הוה קאימנא קמיה דרב כהנא ואייתו ליה גרגילידי דליפתא בחלא ואי לאו דיהב לי איסתכני רב פפא אמר אפילו תמרתא דהגוניתא כללא דמילתא כ"ל דאית ליה ריחא ואית ליה קיוהא אבוה בר איהי ומנימין בר איהי חד ספי מכל מינא ומינא וחד ספי מחד מינא מר משתעי אליהו בהדיה ומר לא משתעי אליהו בהדיה הנהו תרתין חסידי ואמרי לה רב מרי ורב פנחס בני רב חסדא ימר קדים ספי ומר מאחר ספי דקדים ספי אליהו משתעי בהדיה דמאחר ספי לא משתעי אליהו בהדיה ומר זוטרא ורב אשי הוון קא יתבי אפיתחא דבי אזור מלכא חליף ואזיל אטורנגא דמלכא רב אשי למר זוטרא דחוור

(א) נפי צעלי זו והדי ערוך צעק יז. פי יסיס וגאס כפירוש רשתי חכמה, (ב) לפי צעלי צבר ר"ח, (ג) גני' הר"ש רב פפא, (ד) נשיצוין גל. ושי"ן, (ה) נלעל מת, (ו) גני' הערוך צעך הרק צהריקא, (ז) נליל ואמר, (ח) נלעל ד, (ט) נליל ואמר, (י) נפי העב פרישי לקמן קטן ד"ה צהריקא, (יא) מ"ה צאדס, (ב) מושיב המון לפני השריס כ"ל רש"י

תוספות רי"ד

אמר ר"פ בדיק לן ר"ה ב"ח היא אומרת להניק והוא אומר שלא להניק שומעים לה דצריא דידה הוה. הוא אומר להניק והיא אומרת שלא להניק מהו כל היכא דלאו אורחא לה שומעים אורחא ולא אורחא מאי בדר דידה אוליין או בדר דידה אוליין. ופשיטנא ליי עולה עמו והיא יורדת. אמר ר"ה והיא בעלת בעל בעליתו של בעל ולא בירידתו של בעל: והניסה לו שפחה א. א"ר חגא ואיתימא רשב"י לא שהכניסה לו ממש אלא כיון שראויה להכניסה אפי"ש שלא הכניסה פירוש כיון שהכניסה לו כספים לקנותה ממקצת. תנא אחד שהכניסה לו (ט) ואי שפחא לא בתוך ביתו. ארביי יושבת בקתדרא. ארי"י ב"ח אמר ר"ה אפי"ש שאמרו ר' יושבת בקתדרא אבל מוזגת לו את הכוס ומצעת לו את המטה ומרחצת פניו ידיו ורגליו (פי' הרב שאינו רומח הצעה זו להצעה דמתני' והצעה דמתני' מתפרש לקמן המטה הכריס והכסות ויש שם טורח יותר אבל הצעה דהכא הוא לפרוש הסדין על המטה שהוא לקירוב וחבה דמיא דמזיגת הכוס) וארי"י ב"ח ארי"ה כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה נדה עשה לבעלה חוץ ממו"ה והצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו: א"ר והצעת המטה ל"א אלא בפניו שלא בפניו ל"ל בה: מזיגת הכוס דביתהו דשמואל מחלפא ליה בידא דשמאלא דאבי מנחא ליה אפומא דכוסא דרבא אבי סדיא דרי"פ אשרשיפא פי' המורה בימי ליבונה וכך פי' ר"ח ז"ל ואינו נ"ל דאטו קילי ימי ליבונה מימי נדחת טרם שלא תטבול בכרת קיימא ואורבה בימי ליבונה שכבר פסקה מראות יש לה להתרחק יותר ויתר. ומכאן מוכח שלא היו אוכלין בטהרה חוליהן. והרין נתן שמה טהרה יכולין לעשות בח"ל (ט) שהוא מטמאה בקברות: וארי"י ב"ח ארי"ה. הכל משהין בפני שמש חוץ מבשר ויין וארי"י בשר שמוזן ויין ישן אמר רבא בשר שמוזן כל השנה ויין ישן בתקופת תמוז. אמר

(א) כ"ה גי' ה"י"ף וכה' צמו' צדי"ה ואחת צסס ים גוסקין. (ב) נראה דל"ל שיהא טמאה צמומלת קביות.

